

Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o sociálním zabezpečení

Česká republika a Spolková republika Německo
vedeny přáním upravit vztahy v oblasti sociálního zabezpečení,
se dohodly takto:

ČÁST I Všeobecná ustanovení Článek 1 Definice

(1) V této smlouvě znamenají výrazy

1. "*státní příslušník*"

ve vztahu k České republice státního občana České republiky,

ve vztahu ke Spolkové republice Německo Němce ve smyslu Ústavy Spolkové republiky Německo;

2. "*právní předpisy*" zákony, nařízení a jiné obecně závazné předpisy týkající se odvětví a soustav sociálního zabezpečení uvedených ve věcném rozsahu Smlouvy (článek 2, odstavec 1);

3. "*příslušný úřad*" ve vztahu k České republice

Ministerstvo práce a sociálních věcí,

Ministerstvo zdravotnictví, pokud jde o zdravotní pojištění,

ve vztahu ke Spolkové republice Německo

Spolkové ministerstvo práce a sociálních věcí;

4. "*nositel*" instituci nebo orgán, kterým přísluší provádění právních předpisů týkajících se věcného rozsahu Smlouvy (článek 2 odstavec 1);

5. "*příslušný nositel*" příslušného nositele podle používaných právních předpisů;

6. "*zaměstnání*" zaměstnání nebo činnost ve smyslu používaných právních předpisů;

7. "*přeshraniční pracovník*" osobu, pro kterou platí na základě jejího zaměstnání na výsostném území jednoho smluvního státu jeho právní předpisy, která však bydlí na výsostném území druhého smluvního státu, kam se zpravidla nejméně jednou týdně vrací;

8. "*doby pojištění*" příspěvkové doby stanovené právními předpisy, podle nichž byly získány, a jiné podle těchto právních předpisů uznávané a započítávané doby;

9. "*peněžitá dávka*" nebo "*důchod*" důchod nebo jinou peněžitou dávku, včetně veškerých příplatků, přídavků a zvýšení.

(2) Jiné výrazy mají význam, který jim v příslušném smluvním státě náleží podle používaných právních předpisů.

Článek 2 Věcný rozsah

(1) Tato smlouva se vztahuje

1. na německé právní předpisy o

a) nemocenském pojištění a ochraně zaměstnané matky v případě, že jejich předmětem je poskytování peněžitých nebo věcných dávek nositelem nemocenského pojištění,

b) úrazovém pojištění,

c) důchodovém pojištění,

d) hutním a hornickým připojištění,

e) starobním zabezpečení zemědělců;

2. na české právní předpisy o

a) nemocenském pojištění,

b) zdravotním pojištění,

c) důchodovém pojištění a o zvýšení důchodu pro bezmocnost.

(2) Jsou-li podle právních předpisů jednoho smluvního státu kromě podmínek pro použití Smlouvy splněny i podmínky pro použití jiné smlouvy nebo nadstátní úpravy, nepřihlíží nositel tohoto smluvního státu při použití Smlouvy k jiné smlouvě nebo k nadstátní úpravě. Toto neplatí v případě, jestliže tato jiná smlouva nebo nadstátní úprava obsahují ustanovení o závazcích z pojištění, podle kterých byly jedním ze smluvních států doby pojištění definitivně převzaty nebo předány.

Článek 3 **Osobní rozsah**

Tato smlouva se vztahuje na:

1. státní příslušníky smluvních států,
2. uprchlíky ve smyslu článku 1 Úmluvy z 28. července 1951 a Protokolu z 31. ledna 1967 o právním postavení uprchlíků,
3. osoby bez státní příslušnosti ve smyslu článku 1 Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti z 28. září 1954,
jako na osoby, kterých se přímo týká;
4. jiné osoby ohledně práv, jež odvozují od státního příslušníka jednoho smluvního státu, uprchlíka nebo osoby bez státní příslušnosti ve smyslu tohoto článku,
jako na osoby, kterých se nepřímo týká a
5. státní příslušníky jiného státu než jsou smluvní státy v tom případě, že nepatří k osobám, kterých se nepřímo týká,
jako na státní příslušníky třetího státu.

Článek 4 **Rovnost nakládání**

- (1) Osoby, na které se přímo nebo nepřímo vztahuje osobní rozsah (článek 3), a které obvykle pobývají na výsostném území jednoho smluvního státu, jsou při používání právních předpisů každého smluvního státu postaveny na roveň jeho státním příslušníkům.
- (2) Dávky podle právních předpisů jednoho smluvního státu se poskytují státním příslušníkům druhého smluvního státu obvykle pobývajícím mimo výsostná území smluvních států za stejných podmínek, za kterých se poskytují státním příslušníkům prvního smluvního státu, kteří tam obvykle pobývají.

Článek 5 **Rovnost výsostných území**

Omezení v právních předpisech jednoho smluvního státu, která podmiňují vznik nároku na peněžité dávky nebo výplatu peněžitých dávek při snížené výdělečné schopnosti (invalidita), ve stáří nebo pozůstalým, jakož i důchody a jednorázové peněžité dávky při pracovním úrazu (nemoci z povolání), pobytem na výsostném území

tohoto smluvního státu, neplatí pro osoby, kterých se Smlouva přímo nebo nepřímo týká (článek 3), a které pobývají na výsostném území druhého smluvního státu.

Článek 6 **Pojistná povinnost zaměstnanců**

Na zaměstnance se vztahuje pojistná povinnost stanovená právními předpisy toho smluvního státu, na jehož výsostném území jsou zaměstnání; to platí i tehdy, jestliže zaměstnavatel má své sídlo nebo obvyklý pobyt na výsostném území druhého smluvního státu.

Článek 7 **Pojistná povinnost při vyslání**

Je-li zaměstnanec, který je zaměstnán v jednom smluvním státě, vyslán v rámci tohoto zaměstnaneckého poměru zaměstnavatelem na výsostné území druhého smluvního státu, aby tam pro něho vykonával práci, vztahují se na toto zaměstnání nadále po dobu prvních 24 kalendářních měsíců výlučně právní předpisy o pojistné povinnosti prvního smluvního státu tak, jako by byl ještě zaměstnán na jeho výsostném území.

Článek 8 **Pojistná povinnost námořníků**

- (1) Na osoby zaměstnané na námořní lodi, která pluje pod vlajkou jednoho ze smluvních států, se vztahují právní předpisy o pojistné povinnosti tohoto smluvního státu.
- (2) Je-li zaměstnanec obvykle pobývajícím na výsostném území jednoho smluvního státu přechodně zaměstnán na námořní lodi zaměstnavatelem, který má sídlo na výsostném území tohoto smluvního státu a který není vlastníkem lodi plující pod vlajkou druhého smluvního státu, vztahuje se na něj pojistná povinnost stanovená právními předpisy prvního smluvního státu, jako by byl zaměstnán na jeho výsostném území.

Článek 9 **Pojištění jiných osob**

Ustanovení této smlouvy o pojistné povinnosti platí obdobně pro osoby, které nejsou zaměstnanci, na které se však vztahují

právní předpisy věcného rozsahu Smlouvy (článek 2, odstavec 1).

Článek 10

Pojistná povinnost zaměstnanců diplomatických a konzulárních úřadů

(1) Je-li státní příslušník jednoho smluvního státu zaměstnán tímto státem, členem nebo služebním personálem diplomatického nebo konzulárního úřadu tohoto státu na výsostném území druhého smluvního státu, vztahují se na něj po dobu zaměstnání právní předpisy o pojistné povinnosti prvního smluvního státu, jako by tam byl zaměstnán.

(2) Pobýval-li zaměstnanec uvedený v odstavci 1 před začátkem zaměstnání obvykle ve státě svého zaměstnání, může si zvolit během šesti měsíců po začátku zaměstnání použití právních předpisů o pojistné povinnosti státu svého zaměstnání. Tuto volbu musí oznámit svému zaměstnavateli. Zvolené právní předpisy se používají ode dne tohoto oznámení.

(3) Odstavce 1 a 2 platí obdobně pro výše uvedené zaměstnance, kteří jsou zaměstnání jiným veřejným zaměstnavatelem.

Článek 11

Výjimky z ustanovení o pojistné povinnosti

Na žádost zaměstnance a zaměstnavatele nebo na žádost jiných osob (článek 9) mohou příslušné úřady smluvních států nebo jimi jmenované instituce po vzájemné dohodě učinit odchylku od ustanovení této smlouvy o pojistné povinnosti za předpokladu, že dotyčná osoba zůstane nebo začne podléhat právním předpisům jednoho ze smluvních států. Při tom je nutno přihlížet ke druhu a podmínkám zaměstnání.

ČÁST II

Zvláštní ustanovení

1. kapitola

Nemocenské a zdravotní pojištění

Článek 12

Sčítání dob pojištění

Pro pojistnou povinnost, právo na dobrovolné pojištění, nárok na dávky a dobu poskytování dávek v nemoci a mateřství podle právních předpisů jednoho smluvního

státu se, v případě potřeby, doby pojištění, zaměstnání a pobírání dávek zdravotního a nemocenského pojištění získané podle právních předpisů obou smluvních států sčítají za podmínky, že se nepřekrývají.

Článek 13

Dobrovolné pokračování v pojištění

Přeloží-li osoba, která byla pojištěna podle právních předpisů jednoho smluvního státu, svůj obvyklý pobyt na výsostné území druhého smluvního státu, může se nechat nadále dobrovolně pojistit podle právních předpisů tohoto státu za předpokladu, že pro ni někdy platily právní předpisy druhého smluvního státu. Přitom je výstup z povinného pojištění postaven na roveň výstupu z dobrovolného pojištění.

Článek 14

Věcné dávky

(1) Osoba, která podle právních předpisů jednoho smluvního státu splňuje podmínky stanovené pro nárok na dávky, a

- a) jejíž stav během pobytu v druhém smluvním státě vyžaduje poskytnutí nezbytných dávek, nebo
- b) která obdržela od příslušného nositele povolení odebrat se na výsostné území druhého smluvního státu, aby se jí tam dostalo péče odpovídající jejímu stavu,

má nárok na dávky na náklady nositele příslušného pro tuto osobu od nositele v místě pobytu, jako by byla u něj pojištěna. Omezení pod písmeny a) a b) neplatí pro přeshraniční pracovníky ani pro dávky v mateřství.

(2) Povolení podle odstavce 1 písmene b) může být uděleno i dodatečně, jestliže si osoba z omluvitelných důvodů nevyžádala povolení předem nebo si je nemohla opatřit.

(3) Nezbytné dávky ve smyslu odstavce 1, písmene a) jsou takové dávky, jejichž poskytnutí nelze odložit bez ohrožení života nebo zdraví dotyčné osoby. Posudek ošetřujícího lékaře v této věci je závazný.

(4) Pokud by při použití odstavce 1 měla osoba nárok na dávky podle právních předpisů obou smluvních států, pak během

pobytu v jednom smluvním státě má nárok na dávky pouze podle právních předpisů tohoto smluvního státu.

Článek 15 Peněžité dávky

Osoba, která splňuje podmínky pro nárok na věcné dávky podle článku 14, odstavce 1 až 3, má nárok na peněžité dávky od příslušného nositele podle právních předpisů pro něho platných.

Článek 16 Výpomoc při věcných dávkách

(1) Věcné dávky podle článku 14 poskytnete v České republice

zdravotní pojišťovna v místě pobytu, kterou si oprávněná osoba zvolí,

ve Spolkové republice Německo

nemocenská pokladna v místě pobytu, kterou si oprávněná osoba zvolí.

(2) Pro poskytování věcných dávek platí pro nositele v místě pobytu platné právní předpisy; pro dobu poskytování dávek, okruh oprávněných rodinných příslušníků a přitom používané právní předpisy o sporném řízení o dávkách však platí právní předpisy, jež jsou platné pro příslušného nositele.

(3) Protetické pomůcky a jiné věcné dávky větší finanční hodnoty se poskytují - kromě případů bezpodmínečné neodkladnosti - pouze tehdy, jestliže s tím příslušný nositel souhlasí. Bezpodmínečná neodkladnost je dána tehdy, jestliže dávku nelze odložit bez vážného ohrožení života nebo zdraví osoby.

(4) Osoby a zařízení, které uzavřely s nositeli uvedenými v odstavci 1 dohody o poskytování věcných dávek pojištěncům a jejich rodinným příslušníkům pojištěným u těchto nositelů, jsou povinny poskytovat věcné dávky i těm osobám, na něž se vztahuje osobní rozsah Smlouvy (článek 3), a sice za stejných podmínek, jako by tyto osoby byly pojištěny u nositelů v místě

pobytu (odstavec 1), nebo byly rodinnými příslušníky těchto pojištěnců a dohody se vztahovaly i na ně.

Článek 17 Úhrada nákladů za výpomoc při věcných dávkách

(1) Příslušný nositel uhradí nositeli v místě pobytu částky v jednotlivých případech skutečně vynaložené za výpomoc při věcných dávkách (článek 16), s výjimkou správních nákladů.

(2) Příslušné úřady se mohou na návrh zúčastněných nositelů dohodnout na tom, že se vynaložené částky za účelem administrativního zjednodušení pro všechny případy nebo pouze pro určitou skupinu případů budou hradit paušálními platbami.

2. kapitola Úrazové pojištění Článek 18

Přihlížení k pracovním úrazům (nemocem z povolání)

(1) Stanoví-li právní předpisy jednoho smluvního státu, že se při stanovení stupně snížení pracovní schopnosti nebo určení nároku na dávku v důsledku pracovního úrazu (nemoci z povolání) musí přihlídnout i k jiným pracovním úrazům (nemocem z povolání), platí to i pro ty pracovní úrazy (nemoci z povolání), které spadají pod právní předpisy druhého smluvního státu, jako by spadaly pod právní předpisy prvního smluvního státu. Těmto pracovním úrazům, ke kterým je nutno přihlídnout, jsou postaveny na roveň ty, ke kterým musí být přihlídnuto jako k úrazům nebo jiným případům podléhajícím odškodnění podle jiných předpisů.

(2) Nositel příslušný k odškodnění daného pojistného případu, stanoví dávku podle stupně pracovním úrazem (nemocí z povolání) zapříčiněného snížení pracovní schopnosti, ke kterému musí přihlídnout podle právních předpisů pro něj platných.

Článek 19 Přihlížení k zaměstnáním ohrožujícím zdraví

(1) Při stanovení nároku na dávku v důsledku nemoci z povolání přihlíží nositel

smluvního státu i k zaměstnáním, která byla vykonávána podle právních předpisů druhého smluvního státu a jež byla takového druhu, že mohla zapříčinit tuto nemoc (zdraví ohrožující zaměstnání). Existuje-li přitom podle právních předpisů obou smluvních států nárok na dávku, poskytují se věcné dávky a peněžité dávky, s výjimkou důchodů, pouze podle právních předpisů toho smluvního státu, na jehož výsoštném území oprávněná osoba obvykle pobývá. Existuje-li podle právních předpisů jednoho smluvního státu nárok na důchod z úrazového pojištění, poskytuje nositel pouze tu jeho část, která odpovídá poměru doby vykonávaného zaměstnání ohrožujícího zdraví podle právních předpisů vlastního smluvního státu k celkové době vykonávání zdraví ohrožujícího zaměstnání podle právních předpisů obou smluvních států.

(2) Odstavec 1 platí i pro nové posouzení nároku na dávku z důvodů zhoršení nemoci z povolání. Je-li toto zhoršení způsobeno novým zdravím ohrožujícím zaměstnáním, vznikne nárok na důchod z důvodu zhoršení pouze podle právních předpisů toho smluvního státu, podle jehož právních předpisů bylo toto zaměstnávání vykonáváno.

(3) Odstavec 1 a 2 platí i pro dávky pozůstalým.

Článek 20 **Věcné dávky**

Pokud jde o poskytování věcných dávek při pracovních úrazech a nemocech z povolání osobě pojištěné podle právních předpisů jednoho smluvního státu při pobytu ve druhém smluvním státě, platí obdobně článek 14, odstavec 1 až 3.

Článek 21 **Peněžité dávky**

Osoba, která splňuje podmínky pro nárok na věcné dávky podle článku 20, má nárok

na peněžité dávky od příslušného nositele podle právních předpisů pro něho platných.

Věta první neplatí pro důchody a jednorázové peněžité dávky.

Článek 22 **Výpomoc při věcných dávkách**

(1) Věcné dávky podle článku 20 poskytnete **v České republice**

zdravotní pojišťovna v místě pobytu, kterou si oprávněná osoba zvolí,

ve Spolkové republice Německo

nositel německého úrazového pojištění, který by byl příslušný, kdyby se o nároku na dávku rozhodovalo podle německých právních předpisů, nebo nositel úrazového pojištění, kterého určí německé styčné místo.

(2) Pro poskytování věcných dávek platí pro nositele v místě pobytu rozhodné právní předpisy.

(3) Článek 16, odstavce 3 a 4 platí obdobně.

Článek 23 **Úhrada nákladů za výpomoc při věcných dávkách**

(1) Příslušný nositel uhradí nositeli v místě pobytu částky v jednotlivých případech skutečně vynaložené za výpomoc při věcných dávkách (článek 22), s výjimkou správních nákladů.

(2) Příslušné úřady se mohou na návrh zúčastněných nositelů dohodnout na tom, že se vynaložené částky za účelem administrativního zjednodušení pro všechny případy nebo pouze pro určitou skupinu případů budou hradit paušálními platbami.

3. kapitola **Důchodové pojištění** **Článek 24**

Sčítání dob pojištění a výpočet důchodu

(1) Pro nárok na dávku podle používaných právních předpisů se bude, v případě potřeby, přihlížet i k dobám pojištění, které jsou pro nárok na dávku započitatelné podle právních předpisů druhého smluvního státu a které se časově nepřekrývají.

(2) Je-li pro nárok na dávku třeba získání určitých dob pojištění, přihlíží se pouze k srovnatelným dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu.

(3) Rozsah dob pojištění, ke kterým se přihlíží, se řídí právními předpisy toho smluvního státu, podle kterých byly získány.

(4) Výpočet důchodu se řídí používanými právními předpisy příslušného smluvního státu, pokud tato smlouva nestanoví jinak.

Článek 25

Zvláštnosti pro německého nositele

(1) Základem pro stanovení osobních výdělečných bodů jsou výdělečné body podle německých právních předpisů.

(2) Ustanovení o sčítání dob pojištění (článek 24, odstavec 1) platí obdobně pro dávky, jejichž poskytování závisí podle německých právních předpisů na uvážení nositele.

(3) Doby pojištění získané podle českých právních předpisů se budou zohledňovat v hornickém důchodovém pojištění, jestliže byly získány v hornictví pod zemí. Je-li podle německých právních předpisů pro nárok podmínkou, že práce pod zemí nebo práce postavené jim na roveň byly vykonávány nepřetržitě, bude německý nositel zohledňovat ty doby pojištění získané podle českých právních předpisů, během nichž byly vykonávány činnosti stejného druhu.

(4) Je-li podle německých právních předpisů o nároku na dávky stanoveno, že určité doby pojištění byly získány v určitém časovém období a stanovují-li tyto předpisy i prodloužení časového období na základě určitých skutečností nebo dob pojištění, přihlíží se při prodloužení i k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu nebo k srovnatelným skutečnostem v druhém smluvním státě. Srovnatelné skutečnosti jsou doby, po které se vyplácel podle právních předpisů České republiky invalidní nebo starobní důchod nebo dávky z důvodu nemoci, nezaměstnanosti nebo pracovních úrazů (s výjimkou důchodů) a doby na výchovu dítěte v České republice.

(5) Podle ustanovení o sčítání dob pojištění (článek 24, odstavec 1) se u dob pojištění braných v úvahu přihlíží pouze k jejich skutečnému časovému rozsahu.

Článek 26

Zvláštnosti pro českého nositele

(1) Pokud vznikne nárok na dávku podle českých právních předpisů pouze s přihlédnutím k dobám pojištění započitatelným podle německých právních předpisů, pak český nositel:

a) vypočte nejprve teoretickou výši dávky, která by náležela v případě, že by všechny doby pojištění byly získány podle českých právních předpisů a

b) poté na základě teoretické výše určené podle písmene a) vypočte skutečnou výši dávky podle poměru délky dob pojištění získaných podle českých právních předpisů ke dni, od něhož náleží výplata dávky, k celkové době pojištění získané v obou smluvních státech k tomuto dni.

(2) V případě zvýšení důchodu pro bezmocnost platí odstavec 1 obdobně.

(3) Pro stanovení vyměřovacího základu pro výpočet dávek podle českých právních předpisů se doby pojištění získané podle německých právních předpisů v rozhodném období vylučují.

ČÁST III

Různá ustanovení

1. kapitola

Úřední a právní pomoc

Článek 27

Úřední a právní pomoc a lékařská vyšetření

(1) Nositelé, svazy nositelů a úřady smluvních států si při provádění této smlouvy a právních předpisů v oblasti jejího věcného rozsahu (článek 2, odstavec 1) poskytují vzájemnou pomoc tak, jako by používali právní předpisy pro ně platné. Tato pomoc je bezplatná. Výdaje v hotovosti kromě poštovního se refundují.

(2) Pro vzájemnou pomoc soudů smluvních států platí odstavec 1 obdobně.

(3) Odstavec 1, věta 1., platí i pro lékařská vyšetření. Náklady na vyšetření, cestovní náklady, ušlý výdělek, náklady na ubytování za účelem lékařského pozorování a jiné výdaje v hotovosti, kromě poštovního, refunduje žadatel. Náklady se nerefundují, jestliže lékařské vyšetření je v zájmu příslušných nositelů obou smluvních států.

Článek 28

Uznávání exekučních rozhodnutí a listin

(1) Exekuční rozhodnutí soudů a exekuční listiny nositelů nebo úřadů jednoho smluvního státu o příspěvcích a jiných pohledávkách v sociálním zabezpečení se ve druhém smluvním státě uznávají.

(2) Uznání může být odmítnuto pouze tehdy, jestliže je v rozporu s veřejným pořádkem (ordre public) smluvního státu, ve kterém mají být příslušná rozhodnutí nebo listiny uznány.

(3) Podle odstavce 1 uznaná exekuční rozhodnutí a exekuční listiny se ve druhém smluvním státě vykonávají. Exekuční řízení se řídí právními předpisy, které platí pro výkon obdobných vynesných rozhodnutí a vydaných listin v tom státě, na jehož výsostném území má být provedeno. Vyhotovená rozhodnutí nebo listiny musí být opatřeny potvrzením o jejich vykonatelnosti (exekuční doložka).

(4) Pohledávky nositelů za příspěvky nezaplacené na výsostném území jednoho smluvního státu mají při donucovacím výkonu práva a při konkursním a vyrovnávacím řízení na výsostném území druhého smluvního státu stejná přednostní práva jako obdobné pohledávky na výsostném území tohoto smluvního státu.

Článek 29

Nároky nositele na náhradu škody proti třetím osobám

(1) Má-li osoba - které přísluší podle právních předpisů jednoho ze smluvních států dávky za škodu, která vznikla na výsostném území druhého smluvního státu podle jeho předpisů - nárok na náhradu škody proti třetí osobě, přechází nárok na náhradu škody na nositele prvního smluvního státu podle pro něj platných právních předpisů; druhý smluvní stát uzná tento přechod.

(2) Má-li nositel jednoho smluvního státu podle jeho právních předpisů prvotní nárok na náhradu proti třetí osobě, druhý smluvní stát tento nárok uzná.

(3) Má-li nárok na náhradu při obdobných dávkách ze stejné škody jak nositel jednoho smluvního státu, tak i nositel druhého smluvního státu, uplatňuje nositel jednoho smluvního státu na žádost nositele druhého smluvního státu i jeho nárok na náhradu. Třetí osoba může nároky obou nositelů uspokojit se zprošřujícím účinkem platbou jednomu nebo druhému nositeli. Ve vnitřním vztahu jsou nositelé povinni k dílčímu vzájemnému vyrovnání v poměru podle výše dávek, které mají poskytnout.

(4) V případě, že nárok na náhradu škody některé osoby zahrnuje nárok na náhradu příspěvků sociálního pojištění, přechází tento nárok na náhradu na nositele prvního smluvního státu podle právních předpisů pro něj platných.

Článek 30

Poplatky a legalizace

(1) Osvobození nebo snížení daní nebo správních poplatků stanovené právními předpisy jednoho smluvního státu, včetně konzulárních poplatků, stejně tak jako úhrada výloh za listiny a jiné písemnosti, které se předkládají při používání těchto právních předpisů, se vztahuje i na obdobné listiny a jiné písemnosti, které je nutno předložit při použití této smlouvy nebo právních předpisů druhého smluvního státu spadajících do věcného rozsahu této smlouvy (článek 2, odstavec 1).

(2) Listiny, které se předkládají při používání této smlouvy nebo právních předpisů jednoho smluvního státu týkajících se věcného rozsahu Smlouvy (článek 2, odstavec 1), nevyžadují při předložení institucím druhého smluvního státu žádná ověření nebo podobné formality.

Článek 31

Doručování a jednacím jazyky

(1) Nositelé, svazy nositelů, úřady a soudy smluvních států mohou při provádění této smlouvy a právních předpisů týkajících se

jejího věcného rozsahu (článek 2, odstavec 1) bezprostředně mezi sebou a se zúčastněnými osobami a jejich zástupci jednat v jejich úředním jazyce. Právní předpisy o účasti tlumočnicků zůstávají nedotčeny. Rozsudky, rozhodnutí nebo jiné písemnosti mohou být doporučeným a doručenkou opatřeným dopisem bezprostředně doručeny osobě, která pobývá na výsostném území druhého smluvního státu.

(2) Nositelé, svazy nositelů, úřady a soudy smluvních států nesmí odmítnout podání ani listiny z toho důvodu, že jsou sepsány v úředním jazyce druhého smluvního státu.

Článek 32 **Rovnost žádostí**

(1) Byla-li žádost o dávku podle právních předpisů jednoho smluvního státu podána u instituce v druhém smluvním státě, jež je podle jeho platných právních předpisů oprávněna přijímat žádosti o příslušné dávky, považuje se tato žádost za podanou u příslušného nositele. To platí obdobně i pro jiné žádosti, prohlášení a opravné prostředky.

(2) Žádosti, prohlášení a opravné prostředky je instituce jednoho smluvního státu, u které byly podány, povinna bez prodlení postoupit příslušné instituci druhého smluvního státu.

(3) Žádost o dávku podle právních předpisů jednoho smluvního státu se považuje i za žádost o obdobnou dávku podle právních předpisů druhého smluvního státu. To neplatí, jestliže žadatel výslovně požádá, aby stanovení nároků na dávky získaných ve stáří podle právních předpisů druhého smluvního státu bylo odloženo.

Článek 33 **Právo zastupování diplomatickými a konzulárními úřady**

Diplomatické a konzulární úřady jednoho smluvního státu na výsostném území druhého smluvního státu jsou při provádění této smlouvy a právních předpisů týkajících

se jejího věcného rozsahu (článek 2, odstavec 1) oprávněny na žádost oprávněné osoby za účelem zajištění a zachování práv státního příslušníka prvního smluvního státu jednat v nezbytném rozsahu bez dokladu o plné moci. Jsou zejména oprávněny podávat u nositelů, svazů nositelů, úřadů a soudů druhého smluvního státu v zájmu jejich státních příslušníků žádosti, prohlášení a opravné prostředky.

Článek 34 **Ochrana dat**

1) Pro předávání osobních údajů na základě této smlouvy s přihlédnutím k ustanovením vnitrostátního práva platí za podmínky dodržování právních předpisů platných v každém ze smluvních států následující ustanovení:

- a) Údaje smějí být předávány příslušným institucím v přijímajícím státě za účelem provádění této smlouvy a právních předpisů, na něž se Smlouva vztahuje. Přijímající instituce je smí k těmto účelům zpracovat a používat. Další předávání údajů v přijímajícím státě jiným institucím nebo jejich používání v přijímajícím státě k jiným účelům je v rámci právních předpisů přijímajícího státu přípustné, jestliže slouží účelům sociálního zabezpečení a soudních řízení s ním souvisejících. To však nebrání dalšímu předávání těchto údajů v případech, ve kterých podle zákonů a jiných předpisů přijímajícího státu existuje taková povinnost v trestněprávních a daňových záležitostech. V ostatních případech mohou být údaje dány k dispozici jiným institucím pouze po předchozím souhlase předávající instituce.
- b) Příjemce v jednotlivých případech informuje předávající instituci na její žádost o použití předaných údajů a o dosažených výsledcích.
- c) Předávající instituce je povinna zajišťovat správnost údajů určených k předávání a zvážit jejich nutnost a přiměřenost pro sledované účely. Přitom musí být dodržováno vnitrostátní právo týkající se zákazu předávání údajů. Prokáže-li se, že byly předány

nesprávné údaje nebo údaje, které podle práva poskytujícího státu nesměly být předány, musí o tom být přijímací instituce neprodleně informována. Tato instituce je povinna údaje opravit nebo smazat.

- d) Na žádost dotyčné osoby jí musí být poskytnuty informace, jež o ní mají být předány, a údaje o sledovaném účelu použití. Právo dotyčné osoby na informaci o existujících údajích o její osobě se jinak řídí vnitrostátním právem toho smluvního státu, jehož instituce informaci vyžaduje.
- e) Poskytla-li instituce jednoho smluvního státu osobní údaje na základě této smlouvy, nemůže přijímací instituce druhého smluvního státu v rámci své odpovědnosti podle vnitrostátního práva uvádět na svou obhajobu a odvolávat se vůči poškozenému na to, že poskytnuté údaje byly nesprávné. Zaplatí-li přijímací instituce náhradu z důvodů škody, která byla zapříčiněna použitím nesprávně předaných údajů, uhradí poskytující instituce přijímací instituci celkovou částku zaplacené náhrady.
- f) Předané osobní údaje musí být smazány, jakmile již nejsou nutné k účelu, ke kterému byly předány, a neexistuje žádný důvod k předpokladu, že se smazáním poškodí ochranyhodné zájmy dotyčné osoby v oblasti sociálního zabezpečení.
- g) Poskytující a přijímací instituce je povinna evidovat předání a příjem osobních údajů.
- h) Poskytující a přijímací instituce jsou povinny účinně chránit předané osobní údaje proti neoprávněnému přístupu, neoprávněným změnám a neoprávněnému zveřejnění.

2) Předpisy odstavce 1 platí obdobně pro výrobní a obchodní tajemství.

2. kapitola

Provádění a výklad Smlouvy

Článek 35

Ujednání o provádění a styčná místa

(1) Vlády nebo příslušné úřady mohou za účelem provádění Smlouvy uzavřít potřebná ujednání. Příslušné úřady se vzájemně

informují o změnách a doplňcích pro ně platných právních předpisů, jež se týkají věcného rozsahu této smlouvy (článek 2, odstavec 1).

(2) K provádění této smlouvy se tímto zřizují následující styčná místa:

a) ve Spolkové republice Německo

pro nemocenské pojištění

Německé styčné místo pro nemocenské pojištění – zahraničí (Deutsche Verbindungsstelle Krankenversicherung – Ausland), Bonn,

pro úrazové pojištění

Německé styčné místo pro úrazové pojištění – zahraničí (Deutsche Verbindungsstelle Unfallversicherung-Ausland), Sankt Augustin,

pro důchodové pojištění dělníků

Zemská pojišťovna Dolní Bavorsko - Horní Falc (Landesversicherungsanstalt Niederbayern-Oberpfalz), Landshut,

pro důchodové pojištění zaměstnanců

Spolková pojišťovna pro zaměstnance (Bundesversicherungsanstalt für Angestellte), Berlín,

pro hornické důchodové pojištění

Spolková hornická pojišťovna (Bundeskknappschaft), Bochum,

pro hutní a hornické připojištění

Zemská pojišťovna pro Sársko (Landesversicherungsanstalt für das Saarland), Saarbrücken;

b) v České republice

pro nemocenské a důchodové pojištění

Česká správa sociálního zabezpečení, Praha,

pro zdravotní pojištění

Ministerstvo zdravotnictví, nebo jím pověřený orgán.

(3) Nestanoví-li německé právní předpisy jinak, je při důchodovém pojištění dělníků pro ně zřízené styčné místo příslušné pro

veškerá řízení, včetně stanovení a poskytování dávek, jestliže

- a) doby pojištění byly získány podle českých a německých právních předpisů a jsou započitatelné nebo
- b) ostatní doby prokazané na výsoštném území České republiky se započítávají podle německých právních předpisů o důchodech cizinců nebo
- c) oprávněná osoba obvykle pobývá na výsoštném území České republiky nebo
- d) oprávněná osoba jako český státní příslušník obvykle pobývá mimo smluvní státy.

Pro dávky za účelem rehabilitace toto platí jen tehdy, pokud byly poskytnuty v rámci probíhajícího důchodového řízení.

(4) Příslušnost Železniční pojišťovny (Bahnversicherungsanstalt) a Námořnické pokladny (Seekasse) podle německých právních předpisů zůstává nedotčena.

(5) Styčná místa a instituce uvedené v odstavci 4 budou zmocněny dohodnout pro oblast jejich působnosti a za účasti příslušných úřadů správní opatření potřebná a účelná pro provádění této smlouvy, včetně postupu pro úhradu peněžitých dávek, aniž by tím byl dotčen odstavec 1.

Článek 36

Měna a přepočítací kursy

Nositel jednoho smluvního státu může se zprošťujícím účinkem poskytovat peněžité dávky osobě pobývajícím na výsoštném území druhého smluvního státu v měně jednoho nebo druhého smluvního státu. Ve vztahu mezi nositelem pojištění a oprávněnou osobou je rozhodující přepočítání podle aktuálního kursu ke dni převodu peněžité dávky. Platby jednoho nositele druhému nositeli se realizují v měně druhého smluvního státu.

Má-li nositel pojištění podle článku 28 (uznání vykonatelných rozhodnutí a listin) nebo podle článku 29 (nároky nositele pojištění na náhradu škody proti třetí osobě) poskytnout platby nositeli pojištění druhého smluvního státu, tyto se realizují v měně prvního smluvního státu.

Článek 37

Refundace

(1) Poskytl-li nositel jednoho smluvního státu neoprávněně peněžité dávky, může se neoprávněně vyplacená částka zadržet ve prospěch nositele z obdobné dávky poskytované podle právních předpisů druhého smluvního státu.

(2) Má-li osoba podle právních předpisů jednoho smluvního státu nárok na peněžitou dávku za časové období, ve kterém byly jí nebo jejím rodinným příslušníkům poskytovány dávky orgánem poskytujícím sociální péči druhého smluvního státu, zadrží se a vyplatí tato peněžité dávky na žádost a ve prospěch náhradního oprávněného orgánu poskytujícího sociální péči, jako by to byl orgán poskytující sociální péči se sídlem na výsoštném území prvního smluvního státu. Povinnost refundace nevzniká, jestliže nositel poskytující dávky poskytl platbu předtím, než se dozvěděl o tom, že dávka byla poskytnuta orgánem sociální péče.

Článek 38

Řešení sporů

(1) Spory mezi oběma smluvními státy o výklad nebo provádění této smlouvy se, pokud možno, řeší prostřednictvím příslušných úřadů.

(2) Nemůže-li být spor tímto způsobem vyřešen, předkládá se na žádost jednoho smluvního státu rozhodčímu soudu.

(3) Rozhodčí soud se sestavuje případ od případu tak, že každý smluvní stát jmenuje jednoho člena a oba členové se dohodnou na předsedovi, který je státním příslušníkem třetího státu a bude jmenován vládami obou smluvních států. Členové se jmenují do dvou měsíců a předseda do tří měsíců poté, co jeden smluvní stát oznámil druhému smluvnímu státu, že hodlá předložit spor rozhodčímu soudu.

(4) Nedodrží-li se lhůty uvedené v odstavci 3, má při absenci jiné dohody každý smluvní stát právo požádat předsedu Evropského soudu pro lidská práva, aby provedl potřebná jmenování. Je-li předseda státním příslušníkem jednoho ze smluvních států, nebo je-li u něj překážka z jiného důvodu,

jmenuje členy místopředseda. Je-li i místopředseda státním příslušníkem jednoho ze smluvních států, nebo je-li i u něho překážka, jmenuje členy nejvýše postavený člen soudního dvora, jež není státním příslušníkem žádného ze smluvních států.

(5) Rozhodčí soud rozhoduje většinou hlasů na základě existujících smluv mezi smluvními státy a podle obecného mezinárodního práva. Jeho rozhodnutí jsou závazná. Každý smluvní stát nese náklady svého člena a jeho zástupce při jednání u rozhodčího soudu. Náklady předsedy a jiné náklady nesou smluvní státy stejným dílem. Rozhodčí soud může rozhodnout o jiné úpravě nákladů. Jinak rozhoduje rozhodčí soud o způsobu řízení sám.

ČÁST IV

Ustanovení přechodná a závěrečná

Článek 39

Nároky na dávky na základě Smlouvy

(1) Tato smlouva nezakládá žádný nárok na dávky

- a) za dobu před jejím vstupem v platnost;
- b) v těch případech, ve kterých existuje nárok na dávku podle Dohody mezi vládou Československé republiky a vládou Německé demokratické republiky o spolupráci na poli sociální politiky z 11. září 1956;
- c) podle právních předpisů jednoho smluvního státu za doby pojištění získané podle jeho právních předpisů u osob, které se v době vstupu v platnost Smlouvy obvykle zdržují v druhém smluvním státě a dostávají dávky podle jeho právních předpisů za doby pojištění získané podle právních předpisů prvního smluvního státu, pokud se v druhém smluvním státě obvykle zdržují. To platí obdobně v případech, kdy jeden důchod přechází bez přerušení v jiný důchod.

(2) Při provádění této smlouvy se přihlíží i k rozhodným skutečnostem, které nastaly podle právních předpisů smluvních států před jejím vstupem v platnost.

(3) Dřívější rozhodnutí neodporují používání této smlouvy.

(4) Bude-li podána žádost o vyměření důchodu, na který existuje nárok pouze

s přihlédnutím k této smlouvě, během 12 měsíců po jejím vstupu v platnost, přízná se důchod od kalendářního měsíce, k jehož začátku byly splněny podmínky pro nárok, nejdříve však vstupem této smlouvy v platnost. Příznivější vnitrostátní předpisy zůstávají nedotčeny.

(5) Důchody, které byly stanoveny před vstupem této smlouvy v platnost, budou s přihlédnutím k této smlouvě na žádost znovu vyměřeny.

(6) V případě, že by nové vyměření podle odstavce 5 nestanovilo žádný nebo stanovilo důchod nižší než ten, který byl vyplácen před vstupem této smlouvy v platnost, bude se pokračovat ve vyplácení důchodu v dosavadní výši.

Článek 40

Závěrečný protokol

Přiložený Závěrečný protokol je součástí Smlouvy.

Článek 41

Ratifikace

(1) Tato smlouva podléhá ratifikaci; ratifikační listiny budou vyměněny co možná nejdříve v Berlíně.

(2) Tato smlouva vstoupí v platnost prvního dne druhého měsíce následujícího po uplynutí měsíce, ve kterém byly vyměněny ratifikační listiny.

Článek 42

Doba platnosti Smlouvy

(1) Tato smlouva se sjednává na dobu neurčitou. Každý smluvní stát ji může písemně vypovědět diplomatickou cestou při dodržení tříměsíční lhůty ke konci kalendářního roku.

(2) Bude-li tato smlouva vypovězena, zůstávají nároky na dávky získané do skončení platnosti Smlouvy nedotčeny. K omezujícím právním předpisům o vyloučení nároku, pozastavení nebo odnětí dávek z

důvodu pobytu v cizině, se u těchto nároků nepřihlíží.

Na důkaz toho k tomu oprávnění zmocněnci obou smluvních států tuto smlouvu podepsali a opatřili pečeti.

Dáno v Praze dne 27. července 2001 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a německém, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za Českou republiku
Vladimír Špída, v.r.
1. místopředseda vlády
a ministr práce a sociálních věcí

Za Spolkovou republiku Německo
Andreas Meitzner, v.r.
chargé d'affaires a.i.
Ulrike Mascher, v.r.
parlamentní státní tajemnice
Spolkového ministerstva práce a
sociálních věcí